

Haridus- ja Teadusministeerium

ARCHIMEDES

ÜLEVADE PROGRAMMI “NOORSOOTÖÖ KVALITEEDI ARENDAMINE” KOOlitustegevustest KOGU PROGRAMMIPERIOODI LÕIKES, st 2008-2013

Koolituste ja koolitustel osalejate arvud

Kokku on toimunud perioodil 2008-2013 ESF programmi „Noorsootöö kvaliteedi arendamine“ raames 249 koolitustegevust, kus on osalenud 6174 inimest, sh neist 5300 naised, 972 mehed.

Noorsootöötajate koolitused ja koolitajate koolitused kokku 2008-2013				
Aasta	Koolituste arv	Osalejate arv	Sh mehi	Sh naisi
2008	10	188	12	176
2009	45	1038	178	860
2010	49	1527	247	1378
2011	59	1347	221	1126
2012	50	1110	162	948
2013	36	964	152	812
KOKKU	249	6174	972	5300

Tabel 1. Koolituste ja koolitustel osalejate arvud kokku

Märkus:* Tabel sisaldab SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo (ENEB) andmeid programmiperioodi kohta tervikuna ja Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK) andmeid aastate 2008-2010 kohta. Noorsootöötajate koolituste hulka on arvestatud ka koolituste kättesaadavuse suurendamise, õppematerjalide arendamise ja koolituste kvaliteedi ridade tegevused, kuivõrd tegevused olid seotud noorsootöötajate pädevuste arendamisega. **Otseselt noorsootöötajatele suunatud koolitustegevusi oli neist 218, kus osalenuid 5610 inimest, sh 824 meest.

Programmdokumendis seatud koolitustegevuste indikaatorid (250 koolitust, 4000 osalejat), on ületatud (6174 osalejat). Koolitustegevustes osales rohkem kui 2000 noorsootöötajat enam, kui indikaatoriks seatud oli (NB! antud numbritele lisanduvad ENTK poolt elluviidud koolitustegevused ajavahemikus 2011-2013, mis siin arvestuses ei kajastunud).

Koolituste kategooriad

Kõige rohkem toimus programmi raames koolitusi SPG kategoorias, ent osalejate poolest osales kõige enam osalejaid MTK kategoorias. Vaata täpsemalt toimunud koolitusi ja seal osalenute arve koolituskategooriate kaupa tabelist 2.

Kategooria	Toimunud koolitusi	Osalejaid	Sh mehi
SPG	85	1947	285
MTK	73	2081	299
KK	31	564	138
ERI	25	514	72
PTO	22	670	101
Kättesaadavus	7	171	31
Muu	3	161	40
Õppematerjalid	2	29	3
Kvaliteet	1	37	3
KOKKU	249	6174	972

Tabel 2. Toimunud koolitused koolituskategooriatest lähtuvalt

Lühendid:

PTO - mitme-etapilised koolituskursused noorsootöötajate põhiteadmiste ja oskuste arendamiseks

MTK - mitte-formaalse õppimise jt noorsootöös kasutatavate meetodite alased ning temaatilised koolitused

SPG - koolitused tööks spetsiifiliste sihtgruppidega

ERI - eriteadmiste-ja oskuste koolitused

KK - Koolitajate koolitus

MUU – Siia alla loetud 3 ENTK poolt korraldatud tegevust – Välishindajate koolitus, Noortemonitori tutvustusüritus ja Noorsootöötajate aastakonverents

Koolituste töökeel

Enamik programmi raames toimunud koolitustegevust toimusid **eesti keeles** (218 koolitust, 5661 osalejat). Lisaks on programmi perioodil toimunud ka 8 koolitustegevust, mille peamiseks töökeeleks on olnud **vene keel** (201 osalejat); 3 koolitustegevust, kus töökeel on olnud paralleelselt eesti-vene (60 osalejat). 20 koolitustegevust on toimunud **inglise ja/või inglise-eesti keeles**, osalejaid 252.

Koolituste toimumispiirkonnad

Kõige enam koolitustegevusi toimus Harjumaal. Järgnesid Tartu- ja Pärnumaa. Kõige vähem, üks koolitustegevus, toimus nii Saare- kui Võrumaal. X-iga on tähistatud kolm 2008. aastal toimunud koolitustegevust, mille toimumiskohta polnud hetkel võimalik tuvastada, ent tõenäoline on, et need

toimused Harjumaal. Välismaal leidsid aset peamiselt õppeviisidid ning väliskoolitused, millel osalemist ESF programmist toetati.

Koolituste toimumispiirkonnad	
Harjumaa (sh Tallinnas 98)	116
Tartumaa	48
Pärnumaa	22
Viljandimaa	20
Välismaa	18
Lääne-Virumaa	16
Ida-Virumaa	12
Läänemaa	8
Jõgevamaa	7
Põlvamaa	7
Järvamaa	5
Raplamaa	4
Valgamaa	3
X**	3
Hiiumaa	2
Saaremaa	1
Võrumaa	1
KOKKU	293

Tabel 3. Toimunud koolituste toimumispiirkonnad

**Märkus: Koolituste toimumispiirkondade arv (293) on suurem kui reaalselt toimunud koolitustegevuste arv (254), kuivõrd mitmed koolitustegevused koosnesid erinevatest etappidest/mitmest moodulist, mis leidsid mõnikord aset erinevates maakondades, nt esimene moodul Tallinnas, teine moodul Tartus vms, ent loetud ühe koolitustegevuse alla.*

*** Toimumiskohta polnud võimalik tuvastada*

Ehkki suur osa koolitustegevustest leidis aset Tallinnas ja Harjumaal (293-st toimumiskohast 116), toimus koolitustegevusi üle kogu Eesti. Koolitustele kandideerinute nimekirju vaadates võis täheldada, et suur hulk väiksemates linnades toimunud koolitustest täitus siiski oma piirkonnas elavatest osalejatest, mistõttu püüti koolitustegevuste puhul, mis toimusid programmi raames mitmeid kordi (nt Aktiivõppemeetodite koolitus, Vabatahtlike kaasamine, Kontakti-ja suhtlemisoskuste arendamine jt) katta koolituste toimumispaikade osas erinevad Eesti piirkonnad. Koolituskohtade valikul otsustati enim siiski Tallinna ja Harjumaa kasuks, kuna see võimaldas suuremal määral osalemist ka väljaspool Tallinna elavatele inimestele, kuivõrd transpordiühendus Tallinnaga on oluliselt parem kui mõne teise Eesti linnaga.

Keskmine koolituspäevade arv osaleja kohta kogu perioodil

Keskmine koolituspäevade arv osaleja kohta kogu programmiperioodi koolitustegevustes on: 2,465 päeva ühe osaleja kohta.

Koolitustel osalenute elukohad

Enim osales läbi aastate koolitustel Harjumaalt pärit inimesed. Järgnesid Pärnu-, Tartu- ja Ida-Virumaalt pärit osalejad. Vähim osalejaid on olnud Hiiu-, Rapla- ja Saaremaalt. Need maakonnad olid ühtlasi ka koolituste toimumispaikade poolest viimaste hulgas, st neis maakondades toimusid vaid mõned koolitused.

Maakond	In. arv
Harju maakond	1343
Pärnu maakond	484
Tartu maakond	438
Ida-Viru maakond	393
Viljandi maakond	157
Võru maakond	144
Lääne-Viru maakond	134
Lääne maakond	124
Valga maakond	122
Järva maakond	108
Jõgeva maakond	106
Põlva maakond	89
Saare maakond	77
Rapla maakond	60
Hiiu maakond	59
KOKKU	3838

Tabel 4. Noorsootõtjatele suunatud koolitustel (2010-2013) osalenute paiknemine elukohtade järgi (tervikuna)

Märkus: Tegemist on 2010-2013 aastate kohta olemasolevate andmete kohta noorsootõtjate koolituste kohta. Arvud ei võrdu antud aastatel, ega aastatel kokku osalenud noorsootõtjate arvudega, kuivõrd kõikide koolituste kohta antud andmeid olemas pole (elukohtade küsimist alustati süsteemsemalt alates 2010. a)

Koolitustel osalenud kutsegruppide kaupa

Kõige enam osales programmi koolitustegevustes **noortekeskuste noorsootõtjad** ja keskuse tööga seotud inimesi (k.a noortekeskuste juhte). Arvestades fakti, et noortekeskuseid tegutseb Eestis 227, siis on see ka loogiline, et antud sihtgrupi esindajaid on osalenud kõige enam. Teise enim osalenud sihtgrupi moodustasid **KOV tasandi/riigi tasandi noorsootõtjad**. Võttes arvesse, et programmi

raames toimus KOV pilootprojekt ja KOV arenguprogramm (vt ka: <http://mitteformaalne.ee/kov.html>), kus osales kokku 17 omavalitsust (Eestis kokku 215 omavalitsust) ning lisaks toimus KOVide töötajatele teisi koolitustegevusi, siis on esitatud arv üsna hästi seostatav toimunud koolitustegevustega. Rõõmustav fakt on ka see, et **üldhariduskoolide esindajate** osalus on kolmandal kohal, mis näitab, et ka koolides tegutsevad noorsootöötajad on üsna hästi kasutanud programmi raames pakutavaid võimalusi. Viiendal kohal on osalemise poolest (410 osalejat) **huvikoolide töötajad** kellele on just programmi viimastel aastatel suunatud rohkem koolitustegevusi. **Vähim osalejad oli kutsekoolidest** (46 osalejat – võrdluseks Eestis 48 kutsekooli), ent kutsekoolide suunal spetsiifiliselt toimus ka teiste kutsegruppidega võrreldes vähem teavitustegevusi. Vt täpsemalt Tabelist 5.

KUTSEGRUPI NIMETUS	KOKKU	Kommentaar (võrdluseks)
Noortekeskuste noorsootöötajad ja noortekeskuste tööga seotud töötajad	912	Noortekeskuseid tegutseb Eestis 227
KOV töötaja/ riigi tasandi noorsootöötaja (nt maavalituste ja LV noorsootöö valdkonna esindajad, ENTK, ENEB, HTM vm riiklike noortevaldkonna org esindajad)	745	Eestis on 215 omavalitsust/15 maavalitsust
Üldhariduskoolide tööga seotud töötajad, huvijuhid, üldhariduskoolide juhid	667	237 gümnaasiumi
Noorteühingu/noorteklubi töötajad, sh noorkotkad ja kodutütred, skautlikud organisatsioonid ja kaitseliidu töötajad	507	14 üleriigilist noorteühingut, ENL'i kuulub 43 noorteühendust
Huvikooli õppe- ja kasvatustööga seotud töötajad, huvikoolide pedagoogid, huvikoolide juhid	410	527 huvikooli
Noortefototöötajad ja karjäärinõustajad	267	19 teavitamis- ja nõustamiskeskust
Muu	219	
Alaealiste komisjonide töötajad, erinoorsootöötajad/ Kriminaalhooldusametnikud/ noorsootööpolitsei	208	67 alaealiste komisjoni
Noorsootöö üliõpilased või noorsootöösse sisenejad	168	2014. aastal õpib noorsootöö õppekaval kokku 479 üliõpilast
Noortekodu/Turvakodu/Sotsiaalkeskuse esindajad ja töötajad	136	
Ülikoolide esindajad (peamiselt õppejõud ja õppetöoga seotud isikud)	79	
Kutsekoolide töötajad, huvijuhid, kutsekoolide juhid vm	46	48 kutsekooli

4364

Tabel 5. Noorsootöötajatele suunatud koolitustel osalenud kutsegruppide kaupa ajavahemikus 2009-2013 (tervikuna)

**Nimetuse Muu alla on koondatud osalenud, kes otseselt nimetatud kutsegruppide alla ei liigitunud. Näiteks erakondade, koguduste, muuseumite, raamatukogude, sidusvaldkondade jt organisatsioonide esindajad, kes on koolitustegevustes osalenud.*

Märkus: Tegemist on perioodil 2009-2013 koolitustegevustes osalenute kohta olemasolevate andmete ja osalejate poolt esitatud andmete põhjal tehtud koondandmetega. Arvud ei võrdu antud aastatel, ega aastatel kokku osalenud noorsootöötajate arvudega, kuivõrd kõikide koolituste kohta antud andmeid olemas pole (osalejate ametite ja organisatsioonide seiret alustati 2009. aastal, ent süsteemsemalt alustati andmete analüüsiga 2010. aastast.)

Kokkuvõtteks ning mõne sõnaga populaarasematest koolitustegevustest

Kindlasti oli noorsootöötajaid, kelleni ESF programmi raames toimunud koolitustegevuste läbi jõuda ei õnnestunud (nt väiksemates piirkondades elavad noorsootöötajad, kellel raskendatud asendaja leidmine koolituse ajaks või need kes leidsid, et koolitus toimub nende elukohast liiga kaugel; need, kelle osalemist takistasid koolitusega seotud kaudsed kulud (transport); need, kel endal initsiatiivi nappis või kelleni koolitusi puudutav informatsioon (piisavalt kiiresti ei jõudnud) või liiga suur töökoormus, mille tõttu peeti tähtsamaks teha nõ oma igapäevatööd ja mitte koolitusel osaleda jne). Samas võis ESF programm neid noorsootöötajaid, kes otseselt programmi noorsootöötajatele suunatud koolitustegevustes ei osalenud, puudutada teisiti – näiteks võisid nad ise või nende kolleegid/ tööandjad osaleda ANK suuna tegevustes, KOV kvaliteedihindamisprogrammis, kasutada ESF programmi raames välja antud õppematerjali, külastada mitteformaalne.ee veebi, videosse võetud loenguid järele vaadata vms viisil. Väiksemat teadlikkust programmi pakutavatest võimalustest on täheldatud venekeelse sihtgrupi hulgas, kelleni info noorsootöö kaasaegsetest käsitlustest alati ei jõua (põhjused erinevad: keeleoskus, motivatsioon, erineva informatsiooni kasutusharjumus jne).

Tervikuna andis programm aga väga hea võimaluse aktiivsematele ja enesearengust huvitatud noorsootöötajatele, kes oskasid oma huvidest lähtuvalt valida erinevate formaatide ja koolitusteemade vahel ning oma pädevusi vastavalt arendada, kuivõrd ESF programmi raames korraldati aastate jooksul väga erinevates formaatides koolitustegevusi ning koolitusteemadena leidsid käsitlemist väga erinevad noortevaldkonnas aktuaalsed teemad. Enne ESF programmi tulekut olid võimalused enesearendamiseks läbi noorsootöötajatele suunatud koolitustegevuste siiski üsna piiratud.

Suur hulk programmi raames toimunud koolitustegevustest oli avatud kandideerimisvõimalusega kõikidele noorsootöötajatele. Samas korraldati nende kõrval ka teatud kutsegruppidele spetsiifiliselt suunatud koolitustegevusi, toetamaks neid just lähtuvalt nende töö spetsiifikast oluliste teadmiste ja oskustega, näiteks alaealiste komisjonide, huvikoolidele ja KOV tasandi töötajatele.

Korraldatud koolitustegevused olid osalejate hulgas küllaltki populaarsed ning nii osalejate endi kui nende tööandjate poolt oli hinnatud asjaolu, et koolitustegevustel osalemine oli osalejate jaoks tasuta.

2013. aastal oli ühele koolituskohale keskmiselt 1,5 soovijat, 2012. aastal oli vastav näitaja 1,6 soovijat kohale. Eriti populaarseteks osutusid 2012.aastal näiteks koolitused „Noorsootöötajate PTO“ – 95 soovijat (kokku kohti ette nähtud 30) „Suhtlemisoskuste arendamine. Suhtlemine ajakirjandusega“ – 68 soovijat (kohti kuni 25), „Seksuaalsus meis ja meie ümber“ – 58 soovijat (kohti kuni 25), „Noored ja uimastid. Riskid ja profülaktika“ – 43 soovijat (kohti kuni 25).

„Noorsootöötajate PTO“ (vene keeles) koolitus osutus kõige populaarsemaks ka 2013. aastal – 87 soovijat (kohti pakkuda kuni 30). Märkus: Noorsootöö PTO on ka koolitus, mis on kõikidel toimumiskordadel programmiperioodi jooksul ületanud soovijate hulga ca 3-kordselt. Ent väga populaarseks osutus ka huvikoolidele suunatud arenguprogramm, mis toimus 3+1 formaadis kahel korral. Koolitusele kandideerimine käis huvikoolides töötavatest inimestest koosneva 3-liikmelise meeskonnaga. Kokku kandideeris programmi 32 huvikooli, osalemisvõimalust saime pakkuda kokku 17-le huvikoolile. Populaarseks osutusid ka venekeelne „Mitteformaalse õppimise pädevuskoolitus“, kuhu laekus 45 sooviavaldust ja osales kokku 26 inimest ning „Noorsootöötajate õpirännaku koolitus“, mille raames keskenduti noorte õppimise toetamiseks vajalike pädevuste arendamisele ja kuhu oli 43 soovijat (kohti pakkuda kuni 21).

SA ARCHIMEDES EUROOPA NOORED EESTI BÜROO TÄNAB KÕIKI KOOLITUSTEGEVUSTES OSALENUID JA KOOLITUSTEGEVUSTE ELLUVIIMISESSE PANUSTANUD KOOLITAJAID!

***Juhul kui Teil on küsimusi antud ülevaate kohta, pöörduge palun SA Archimedes Euroopa**

Noored Eesti büroo poole järgmistel kontaktidel:

Helle Kanep, helle.kanep@archimedes.ee

Katri Hoogand, katri.hoogand@archimedes.ee

ESF programmi tulemustest ja mõjust on võimalik lisaks lugeda noorsootöö ajakirjast MIHUS nr 15, mis on leitav aadressil: <http://www.mitteformaalne.ee/mihus.html>

**** Kokkuvõttes esitatud andmed on seisuga 01.02.2014, st võib esineda muutusi võrreldes varasemalt tehtud kokkuvõtete ja esitatud andmetega, kuivõrd andmed on 2014. aasta alguses üle vaadatud. Antud ülevaate sisaldab ENEBi poolt korraldatud koolitustegevuste ülevaadet programmiperioodi osas tervikuna ja ENTK koolitustegevuste ülevaadet perioodil 2008-2010.**